

Vergaderjaar 1985–1986

19 062

Wijziging van de Comptabiliteitswet 1976 inzake machtiging tot oprichting van en deelneming door de Staat in privaatrechtelijke rechtspersonen en inzake controlebevoegdheden van de Algemene Rekenkamer bij andere rechtspersonen dan de Staat

Nr. 10

BRIEF VAN DE ALGEMENE REKENKAMER

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 21 augustus 1986

De memorie van antwoord (Tweede Kamer, vergaderjaar 1985–1986, 19 062, nr. 7) behorende bij de behandeling van het voorstel van «Wet tot wijziging van de Comptabiliteitswet 1976 inzake machtiging tot oprichting van en deelneming door de Staat in privaatrechtelijke rechtspersonen en inzake controlebevoegdheden van de Algemene Rekenkamer bij andere rechtspersonen dan de Staat» geeft ons aanleiding het volgende onder uw aandacht te brengen.

Wij stellen er prijs op u mede te delen, dat de in de memorie van antwoord opgenomen uiteenzetting van de bewindslieden van Financiën ons niet heeft gebracht tot een herziening van ons – van de bewindslieden afwijkend – standpunt. Graag verwijzen wij voor een uiteenzetting van dat standpunt naar onze eerdere brief aan u van 4 november 1985 (Tweede Kamer, vergaderjaar 1985–1986, 19 062, nr. 5).

De paragraaf «Algemene filosofie» van de memorie van antwoord vraagt om enige relativering van onze kant. Uiteraard zijn wij het eens met de beginstelling, dat de bevoegdheden van de Algemene Rekenkamer nimmer een doel op zichzelf mogen zijn. Maar het vervolg van de filosofie is op zijn minst incompleet.

Zo wordt in het kader van deze discussie over artikel 80, onze taak ingeperkt tot uitsluitend dat deel, dat zou passen in de staatsrechtelijke taak van het parlement: het door de regering gevoerde beleid te controleren. Via die constructie komen de bewindslieden tot de conclusie, dat de aan ons toe te kennen controlebevoegdheden «in dat licht» bezien moeten worden, en dat het vanuit die visie dan ook in beginsel voldoende zou zijn als wij gebruik kunnen maken van de controleresultaten van anderen (departementale accountantsdiensten, externe accountants). De manier waarop hier onze bevoegdheden worden afgeleid resulteert onvermijdelijk in een verschraving van de onderzoektaak van de Rekenkamer. Uit de nu ruim tien jaar durende discussie hebben wij nimmer de indruk gekregen dat dit de bedoeling van de Tweede Kamer was. Integendeel.

Wij hebben steeds de indruk gehad – wij verwijzen onder meer naar het debat rond de Comptabiliteitswet 1976 en de motie-Van amelsvoort, naar de behandeling van het rapport van de subcommissie-Van Dijk en de

motie-Bolkestein 1981, naar de behandeling van het RSV-verslag 1984/1985 – dat het de Tweede Kamer ging om een actieve rol van de Rekenkamer met de daarbij behorende noodzakelijke bevoegdheden tot directe controle.

In het voorliggende ontwerp-artikel 80 is de discussie over twee uitbreidingen van de taak/bevoegdheden van de Rekenkamer samengebracht: een taak/bevoegdhedenuitbreiding richting publiekrechtelijke rechtspersonen en een bevoegdhedenuitbreiding richting privaatrechtelijke rechtspersonen. Over de uitbreiding richting publiekrechtelijke rechtspersonen was aanvankelijk een apart wetsontwerp in voorbereiding. In 1983 werd echter besloten die uitbreiding te integreren met het voorstel voor de uitbreiding richting privaatrechtelijke rechtspersonen. Van een en ander hebben wij melding gemaakt in ons verslag over 1983, punt 1.3.

Zoals bekend spitst het verschil van inzicht zich toe op de beperkte uitbreiding van de reikwijdte van de controlebevoegdheden in de richting van privaatrechtelijke rechtspersonen. Blijkens de nu voorliggende tekst van de memorie van antwoord beperkt die uitbreiding, voor zover het om bedrijven gaat, zich tot «niet-gezond bedrijfsleven», waarmee samengevat de situatie in de voorgestelde punten c en d, lid 1, van het ontwerp-artikel 80 wordt bedoeld. Wij hebben u bij onze eerder vermelde brief in overweging gegeven de punten c en d te doen vervangen door een nieuw punt c.

Het tweede verschil van inzicht spitst zich toe op de wijze waarop wij onze eventuele taak/bevoegdhedenuitbreidingen in daden kunnen omzetten. De voorgestelde werkwijze in de zogenaamde «driefasenstructuur» achten wij omslachtig en tijdrovend, en een belemmering voor de ons toegedachte actieve rol. Uiteraard willen wij bij een eventuele controle – zoals nu reeds gebruikelijk bij andersoortige controles – gebruik maken van de resultaten van door anderen verrichte controles. Daarvan hebben wij al blijk gegeven in de door ons voorgestelde redactie van de artikelen 2 tot en met 5 als opgenomen in onze eerdere brief aan u. Wij achten het nodig, dat wij ook ten aanzien van de rechtspersonen vallend onder het nieuwe artikel 80 onafhankelijk tot eigen oordeelsvorming kunnen komen. Daartoe is een regeling in de geest van artikel 67, lid 1, Comptabiliteitswet 1976 noodzakelijk.

Een afschrift van deze brief zenden wij aan de minister en staatssecretaris van Financiën.

Algemene Rekenkamer,
H. H. G. Koolen, wnd. president
W. van der Zanden, secretaris